

Monumentnummer*: 513375

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **23 november 1999**
Kadaster deel/nr **82747/187**

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
Haarlem	Haarlem	Noord-Holland		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Haarlem	C			7992

Omschrijving**

Inleiding

In 1856 door Louis Royer (1793-1868) ontworpen STANDBEELD van Lourens Janszoon Coster, de vermeende uitvinder van de boekdrukkunst in 1423. Het standbeeld, bestaande uit een bronzen beeld op een natuurstenen sokkel, staat aan de oostzijde van de Grote Markt, vlak bij het geboortehuis van Coster aan de Grote Markt 25.

Het bronzen beeld is gegoten door de firma L.J. Enthoven en Co. te Den Haag. De natuurstenen sokkel werd ontworpen door H.T.G. Tetar van Elven uit Amsterdam en werd gehouwen door de Haarlemse steenhouwer L. Sabelis jr. en zijn zoon.

Het beeld van Lourens Janszoon Coster, in de volksmond "Loutje" geheten, is, wegens herinrichting van de Grote Markt, verscheidene malen verplaatst. Oorspronkelijk stond er rondom de sokkel van het beeld een hekje.

Omschrijving

Het standbeeld van Lourens Janszoon Coster bestaat uit een circa drie meter hoge sokkel van Escozijnse steen met daarop het in brons gegoten beeld van Coster dat eveneens circa drie meter meet.

De achzijdige sokkel, die bestaat uit vier brede en vier smalle zijden, staat op een twee treden hoog stoepje van natuursteen dat eveneens achzijdig is. De sokkel loopt met een tweetal inspringingen recht naar boven toe en wordt bovenaan afgesloten door een achzijdige dekplaat waarop het bronzen beeld geplaatst is. De sokkel heeft onder de dekplaat omlopend een horizontale band, die is

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

versierd met bladmotieven. Voorts is de sokkel versierd met gotische drie- en vierpasmotieven.

In de vier brede zijden van de sokkel zijn teksten uitgehouwen. In de oostelijke zijde staat: "LOURENS JANSZON COSTER, HULDE VAN HET NEDERLANDSCHE VOLK, MDCCCLVI". In de noordelijke zijde staat: "UITVINDER VAN DE BOEKDRUKKUNST MET BEWEEGBARE UIT METAAL GEGOTEN LETTERS". In de westelijke brede zijde van het beeld staat te lezen: "LAVRENTIVS IOANNIS FILIVS COSTERVS, POSVERVENT CIVES NEERLANDICI, MDCCCLVI" en in de zuidelijke brede zijde staat: "TYPOGRAPHIÆ LITTERIS MOBILIBVS E METALLO FVSIS INVENTOR".

Het bronzen beeld, dat is geplaatst op een achzijdige bronzen plint, geeft Coster staande weer, waarbij het linkerbeen als standbeen dient en het rechterbeen als speelbeen. Coster, die gekleed is in een lang geplooid gewaad en een hoofddekseel op heeft, is met zijn gezicht naar het westen gericht. In zijn linkerhand houdt hij een boek tegen zijn borst geklemd en in zijn rechter vooruit gestoken hand toont hij een gevleugelde letter "A". Achter Coster staat een boomstronk.

Waardering

Het uit 1856 daterende standbeeld in deels neogotische deels Naturalistische trant is van algemeen belang vanwege de kunst- en cultuurhistorische waarde en als hommage aan Lourens Janszoon Coster, de vermeende uitvinder van de boekdrukkunst. Tevens is het beeld van belang vanwege de beeldondersteunende waarde die het door zijn situering op de Grote Markt bezit.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Gedenkteken(D)

Functie

Gedenkteken(D6)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument